

Bestuursrapportage

Januari - april 2020

1. Inleiding

Programmaoverstijgende onderwerpen

Een aantal thema's speelt in meerdere of alle kolommen. Verantwoording over de stand van zaken van deze onderwerpen vindt hier plaats.

Coronavirus COVID-19

Dat de coronacrisis impact heeft op Veiligheidsregio Fryslân, en in het bijzonder op GGD Fryslân, zal u niet verbazen. Toen begin maart de eerste inwoners van Fryslân positief getest werden op het virus is de crisisorganisatie maximaal opgetuigd, met zowel een GRIP- als een GROF-structuur die operationeel is.

Voor de GRIP spreken we van een GRIP 4-situatie, omdat het hier om een crisis gaat die gemeenteverstijgend is. We werken daarbij met een regionaal beleidsteam (RBT). Dit team heeft de bestuurlijke leiding, onder voorzitterschap van de voorzitter van de veiligheidsregio. Zij worden operationeel ondersteund en geadviseerd door een regionaal operationeel team (ROT), aangestuurd door een wekelijks wisselende operationeel leider. In het regionaal operationeel team zijn alle takken van sport vertegenwoordigd. Denk aan onder andere politie, bevolkingszorg, defensie en natuurlijk de geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio (GHOR).

Omdat de coronacrisis zich vooral op het gebied van de publieke gezondheidszorg afspeelt, is ook het rampenopvangplan van de GGD (GROF) actief. Deze structuur richt zich op het organiseren van alle inhoudelijke werkzaamheden gerelateerd aan de coronacrisis. In het crisisteam is infectieziektebestrijding vertegenwoordigd, maar ook communicatie, personeelszaken en facilitair beheer. Door gebruik te maken van GROF-structuur kunnen besluiten sneller en gericht genomen worden. Zo is op korte termijn de capaciteit voor bemonstering, publieksvoorlichting en registratie van besmette inwoners drastisch verhoogd. De eindverantwoordelijkheid voor GROF ligt bij de directeur publieke gezondheid. Deze neemt zitting in het regionaal beleidsteam, waardoor er weer een verbinding is tussen GROF en GRIP.

Met de inwerkingtreding van beide crisisstructuren op zo'n grootschalig niveau voor zo'n lange tijd doet de coronacrisis een maximaal beroep op onze kennis, vaardigheden en inzet. Het doet ons deugd te zien hoe we in Fryslân de handen ineenslaan en deze crisis het hoofd bieden. Als overheden werken we maximaal samen, met het delen van personeel, informatie en middelen. De GRIP-structuur doet een buitengewoon beroep op gemeenteambtenaren en ketenpartners. We werken nauw samen met de pers over wat de beste wijze is om de inwoners van Fryslân te informeren. En in onze eigen organisatie zet iedereen alles op alles om bij te dragen aan de bestrijding van het coronavirus.

Want naast de crisissituatie hebben we als veiligheidsregio ook nog onze reguliere taken te doen, met daarbij oog voor het welzijn van onze medewerkers. Dat het ziekteverzuim sinds het begin van de coronacrisis lager dan anders is, geeft aan hoe iedereen zich maximaal wil inzetten. Om ervoor te zorgen dat medewerkers zelf fysiek en mentaal gezond blijven wanneer deze crisis achter de rug is, is er een actief psychosociaal hulpverleningsaanbod, worden medewerkers gestimuleerd waar mogelijk hun rust te nemen en is er actieve informatiedeling vanuit directie en management.

Door daarnaast in een vroegtijdig stadium inzichtelijk te maken welke processen kritisch zijn, en welke minder, is het mogelijk de capaciteit daar in te zetten waar het echt nodig is. Dit brengt uiteraard met

zich mee dat ander werk blijft liggen, uitgesteld of afgesteld wordt. In deze bestuursrapportage informeren wij u hierover. Per programma kunt u de impact van de coronacrisis lezen: wat voor meerwerk en meerkosten brengt de crisis met zich mee, wat is de impact op de geplande resultaten voor dit jaar, en welke taken en kosten hebben we daardoor niet meer dit jaar.

De toelichtingen omtrent coronagerelateerde zaken zijn geschreven met de kennis van 1 mei.

Financiële effecten

Door de extreme onzekerheid van de duur en de impact van de coronacrisis is het voor nu onmogelijk een prognose af te geven over het te verwachten financieel resultaat aan het einde van het jaar. Wel kunnen we u in deze bestuursrapportage informeren over de financiële stand van zaken na de eerste vier maanden voor de reguliere exploitatie en de kosten tot 1 juli die we voorzien door Corona. Binnen de reguliere processen zien we voor nu alleen binnen het programma Organisatie een bijzondere afwijking van € 185.000. Dit gaat om incidentele meerkosten op het gebied van accountancy en licentiekosten.

Voor het organiseren van de crisisstructuren worden tot 1 juli naar schatting € 775.000 aan meerkosten gemaakt, te verdelen over de programma's Gezondheid (€ 575.000, voor extra inhuur personeel infectieziektebestrijding) en Organisatie (€ 200.000, voor extra inhuur communicatie, inrichten van een extra callcenter en facilitaire kosten). De achtergrond van alle afwijkingen worden toegelicht in de betreffende programma's.

Het is voorstelbaar dat deze kosten gecompenseerd worden, bijvoorbeeld vanwege andere werkzaamheden of activiteiten die uitgesteld of verminderd worden als gevolg van de crisis. Deze zijn voor nu nog onvoldoende zichtbaar. In de tweede bestuursrapportage verwachten we hier een inschatting van te kunnen maken.

Daarnaast houden wij er rekening mee dat de kosten door het Rijk (grotendeels) worden vergoed. In de financiële en urenadministratie zijn voorzieningen getroffen om de kosten adequaat te registreren. Wij onderzoeken, samen met alle andere GGD-en en veiligheidsregio's op dit moment waar welke kosten gedeclareerd kunnen worden. Daarbij bekijken we op een later moment welke kosten onder Gezondheid vallen en welke onder Veiligheid. Voor de prognose is nu nog geen rekening gehouden met deze mogelijke vergoeding.

Voor een aantal projecten geldt dat de uitvoering wordt uitgesteld en daardoor waarschijnlijk over de jaargrens zal gaan lopen. Om de budgetten hierop aan te sluiten zullen wij hiervoor mogelijk bestemmingsreserves vormen.

Overige, externe ontwikkelingen

De coronacrisis zorgt voor veel uitstel op diverse, externe ontwikkelingen. Denk hierbij aan de Omgevingswet en de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra). Voor de Omgevingswet houden we als VRF overigens voorlopig de oorspronkelijke planning aan om voor het einde van het jaar klaar te zijn.

Voor de Wnra bereiden we ons intern voor om - bij voorkeur - aan te sluiten bij de werkgeversorganisatie samenwerkende gemeenschappelijke organisatie (WSGO) met de bijbehorende cao.

De evaluatie van de Wet veiligheidsregio's wordt vooralsnog volgens de beoogde planning uitgevoerd. Doel is eind 2020 een onderzoeksrapport uit te brengen. In het licht van de ontwikkelingen rondom COVID-19 wordt deze planning regelmatig geëvalueerd. De evaluatie heeft zeer waarschijnlijk vanaf 2021 bestuurlijke, organisatorische en/of financiële gevolgen voor VRF.

2. Programma Gezondheid

Afwijkingen ten opzichte van de begroting

De belangrijkste afwijking van de begroting binnen het programma Gezondheid betreft de extra kosten in verband met de uitbraak van het coronavirus. De extra kosten worden voor de periode tot 1 juli geschat op € 575.000. Bij deze schatting is uitgegaan van de landelijke opdracht dat de GGD voorbereid moet zijn op het uitvoeren van 100 testen per dag.

De extra kosten voor het bestrijden van het virus zijn vooral extra personeelskosten (€ 450.000) voor het bemensen van de 'teststraat' en daarmee samenhangende processen (indicatiestelling, contactonderzoek, informatielijn, etc.). Naast de extra personele inzet hebben de extra kosten te maken met:

- de aanschaf van persoonlijke beschermings- en desinfectiematerialen (€ 40.000);
- de laboratoriumkosten voor uitgevoerde testen (€ 50.000);
- de kosten van extra facilitaire voorzieningen, zoals locatiehuur, catering en huur auto's voor bemonstering (€ 35.000).

De genoemde laboratoriumkosten zijn de kosten van de testen tot 6 april. In verband met de landelijke opdracht (per 6 april) om het aantal testen uit te breiden, komen in ieder geval de laboratoriumkosten na 6 april voor rekening van het Rijk.

Naast de directe impact van de coronacrisis, heeft deze ook gevolgen voor de overige taken van de GGD. Zo is bijvoorbeeld de uitvoering van reizigersadviesing/-vaccinatie nagenoeg tot stilstand gekomen. En voor het toezicht op de kinderopvang geldt dat door de sluiting van de kinderopvang de reguliere inspecties niet kunnen worden uitgevoerd.

De financiële impact is nu nog moeilijk te duiden. Deze zal ook sterk afhankelijk zijn van eventuele versoepeling van maatregelen en in hoeverre deze de uitvoering van taken weer mogelijk maakt.

Ontwikkelingen en risico's die kunnen leiden tot afwijkingen

De GGD staat sinds eind februari voor een dubbele operatie: de opschaling voor de bestrijding van het coronavirus en het herschikken en aanpassen van de overige vitale functies. Waar mogelijk hebben de reguliere processen doorgang gevonden, maar veel processen zijn afgeschaald ten gevolge van de coronacrisis.

Voor de bestrijding van het virus is de inzet voor infectieziektebestrijding met circa 40 fte uitgebreid, gevoed vanuit de afdeling CDO en de regio's.

Het betreft zowel medische disciplines als artsen en verpleegkundigen, als beleidsfuncties die coördinerende werkzaamheden en secretariaatsfuncties verrichten. Door een verschuiving van werkzaamheden en het niet kunnen uitvoeren van een aantal reguliere taken, levert de opschaling van 60 fte niet per definitie meer lasten op. Een deel is daarom op te vatten als meerwerk.

Een aantal taken is nu stilgelegd en loopt dus vertraging op. Er is echter ook een deel dat zal moeten worden ingehaald. Dit kan later in het jaar of mogelijk in 2021 tot extra kosten leiden. We volgen hierbij de landelijke lijn. Nu we van een sprint naar een marathon verschuiven, is het ook zaak weer de nodige aandacht aan preventie te geven. Een gezonde bevolking is beter bestand tegen een dergelijke pandemie. Preventie speelt hierin een grote rol. We verwachten dat er voor de volgende processen inhaalwerkzaamheden zullen volgen:

JGZ

Screeners

De gehoorscreening is vervallen vanwege gebrek aan vervolgcacties bij audiologische centra. Risico hiervan is dat we kinderen met gehoorproblematiek missen en/of laat signaleren. We streven er daarom naar dit in te halen voor 1 september.

Vaccinaties

De DKTP-vaccinaties zijn circa 1 maand niet uitgevoerd. Deze moeten op een later moment worden ingehaald. De eerste vaccinatieronde voor Men-ACWY voor 14-jarigen is ook uitgesteld. Deze ronde zullen we inhalen voor 1 juli, waarbij we van groepsvaccinatie overschakelen naar individuele vaccinatie.

Contactmomenten

De contactmomenten 0-4, basisonderwijs, speciaal onderwijs en voortgezet onderwijs worden nu alleen telefonisch en digitaal gevoerd. Hiermee lopen we het risico dat we problematiek onvoldoende zien en/of laat signaleren. Hiervoor willen we in het derde en vierde kwartaal een inhaalslag maken, met een aangepaste werkwijze.

TBC

Eerste screening en vervolgonderzoek IND, reizigers en zorgpersoneel

Deze eerste screening is uitgesteld, wat het risico op een mogelijke toename van TBC met zich meebrengt. Hier zullen we een inhaalslag voor maken.

BCG-vaccinaties

Ook de BCG-vaccinaties zijn uitgesteld, wat ook het risico op een mogelijke toename van TBC vergroot. Mogelijk moeten we ook hier een inhaalslag voor doen.

THZ

Inspecties kinderopvang

Door de coronacrisis is de verwachting dat de inspecties in de maanden april, mei en juni geen doorgang kunnen vinden. Dit levert een verlies van 3 maanden uitvoering, omdat we voor deze maanden geen dekking voor personeelskosten hebben. Deze worden namelijk gedekt door facturering per inspectie-uur. Dit levert een tekort op. Daarnaast moeten de inspecties mogelijk worden ingehaald. We volgen ook hierbij de landelijke lijn.

Stand van zaken overige resultaten

SOA Sense

Voor het spreekuur is de werkwijze aangepast. Dit vindt telefonisch plaats en alleen met hoogrisicogroepen. Dit kan een toename van het aantal soa's en stijging van de zorgkosten voor de lange termijn betekenen tot gevolg hebben. Na het einde van de corona maatregelen zullen er extra spreekuren worden ingezet.

JGZ 3.0

Ook het programma JGZ 3.0 heeft door de coronacrisis vertraging opgelopen. Doordat een groot deel van het personeel is ingezet voor IZB, was er weinig ruimte voor ontwikkelingen binnen dit programma. Er heeft geen scholing plaatsgevonden, de onderwijspilots en taakherziening zijn gestaakt. De digitale ervaringen uit de afgelopen periode hebben wel een impuls gegeven aan ontwikkelingen t.b.v. JGZ 3.0 en worden al meegenomen voor het schooljaar 2020/2021. Er is een aangepaste programmaopzet en

structuur gemaakt, welke per 1 september kan ingaan. We houden u op de hoogte van deze ontwikkelingen.

3. Programma Crisisbeheersing

Afwijkingen ten opzichte van de begroting

De afdeling Crisisbeheersing richt zich op dit moment volledig op continuïteit en ondersteuning van de crisisorganisatie. Dit betekent dat reguliere vakbekwaamheidsactiviteiten tijdelijk zijn stilgezet en geplande inhuur op projecten is uitgesteld. Ook zijn er minder reisbewegingen, waardoor de reis- en verblijfskosten lager zullen zijn. De afdeling maakt in beperkte mate gebruik van extra inhuur van derden voor de crisisorganisatie. Op totaalniveau zien wij op dit moment nog geen afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Afwijkingen ten opzichte van de inhoudelijke jaarplanning

Algemeen

In het programmaplan Crisisbeheersing staan 5 speerpunten centraal:

1. Risico's in beeld ("actueel risicobeeld, vergroten veiligheidsbewustzijn burgers")
2. Netwerksamenwerking ("relatiebeheer met partners, veerkracht inwoners benutten")
3. Crisisorganisatie ("vakbekwame crisisfunctionarissen, crisisorganisatie is toekomstbestendig uitgerust en komt in actie bij GRIP-opschaling en zonder dat sprake is van GRIP-opschaling")
4. Advisering ("adviseren van gemeenten over evenementen, adviseren en ondersteunen van zorginstellingen bij hun voorbereidingen op rampen en crises")
5. Evalueren ("Leren van evaluaties en belevingsonderzoeken om continu te verbeteren")

Sinds de uitbraak van de coronacrisis ("en sinds de opschaling naar GRIP 4 op 11 maart) ligt de *focus* van de afdeling Crisisbeheersing volledig op continuïteit en ondersteuning van de crisisorganisatie.

Prioriteiten in de focus zijn:

- Het uitvoeren van de GHOR-processen (monitoring zorgcontinuïteit, in verbinding met de acute zorgpartners via het ROAZ, in verbinding met de niet-acute zorgpartners via het RONAZ, in verbinding met het GGD-crisisteam, uitvoering van het project corona-units en coronacentra)
- Het waarborgen van de continuïteit van de crisisorganisatie ("personele bezetting van alle crisisteams")
- Het inrichten van een informatieknooppunt (IKP) ten behoeve van de crisisorganisatie. Het IKP is de verbindende schakel tussen vragen van onder andere de gemeenten en de crisisorganisatie en verzorgt ook het actuele beeld voor de crisisorganisatie.
- Het ondersteunen van de operationeel leider en het regionaal operationeel team door het inrichten van een backoffice bestaande uit (beleids)medewerkers die de crisisorganisatie ondersteunen met het voorbereiden van de ROT- en RBT-vergaderingen, uitwerken van scenario's, en monitoring van impact en effect van de maatregelen

"Dankzij de coronacrisis" worden diverse geplande werkzaamheden uit ons jaarplan 2020 versneld geconcretiseerd, zoals:

- ✓ de doorontwikkeling van ons informatieknooppunt
- ✓ de voorbereiding van de crisisorganisatie op thema's zoals de gezamenlijke aanpak van de ongekende crises, samenwerking algemene en functionele kolom, crisisbesluitvorming – en organisatie op strategisch niveau
- ✓ het intensiveren van de banden tussen de publieke crisisorganisatie en de private zorginstellingen (oprichting RONAZ-platform, informatie-uitwisseling tussen crisisorganisatie en zorginstellingen)
- ✓ het omgaan met de netwerksamenleving: samen met het Fries Sociaal Planbureau wordt onderzoek gedaan naar de maatschappelijke impact van de coronacrisis op de "Fryske Mienskip";
- ✓ het versterken van de veerkracht van de netwerksamenleving (in gesprek en in verbinding met maatschappelijke organisaties over de inrichting van de anderhalvemetersamenleving)

- ✓ de dagelijkse online vergaderingen van onze crisisteam via Microsoft Teams (“Slimme inzet van data & technologie”)

Welke wettelijk verplichte en beleidsmatige werkzaamheden worden nu tijdelijk niet uitgevoerd?

Daar waar dat kan continueren we reguliere werkzaamheden tijdens de coronacrisis. Voor onderstaande werkzaamheden geldt dat deze sinds de opschaling naar GRIP 4 (op 1 maart) op een lager pitje zijn gezet :

Wettelijke verplichte werkzaamheden

- Herziening rampbestrijdingsplan Vliegbasis Leeuwarden; de herziening van dit plan loopt mogelijk vertraging op. De verwachting is dat we dit in het 2^e deel van 2020 af kunnen ronden. In de 2^e berap 2020 is hier meer duidelijkheid over te geven.
- Actualiseren van het crisisplan: de herziening van dit plan loopt vertraging op. Echter, dit geeft bestuurlijk geen knelpunt omdat de bestuurscommissie Veiligheid tijdens de vergadering van 14 november 2019 besloten heeft de looptijd van het huidige regionaal crisisplan, 2016-2019, te verlengen tot de vaststelling van het nieuwe crisisplan, uiterlijk in 2021.
- Evenementenadvisering: het organiseren van evenementen is door het kabinet in ieder geval tot 1 september verboden. Dit geeft dus geen bestuurlijke knelpunten.

Beleidsmatige werkzaamheden

- Opstellen van een impactanalyse als opmaat voor een op te stellen evacuatie- en veiligheidsstrategie voor de Waddeneilanden en de vaste wal (Crisisbeheersing bij overstromingen)
- Het opstellen van het Incidentbestrijdingsplan Hoofdvaarwegen Fryslân
- Evenementen: o.a. implementatie van een nieuwe landelijke Handreiking publieksevenementen advisering afstemmen op Omgevingswet (in januari en februari heeft de afdeling nog werkzaamheden verricht voor o.a. de Zwemelfstedentochten van Maarten van der Weijden en Stefan van der Pal, de Slachtemarathon en het beleidskader Skûtsjesilen)
- Vakbekwaamheidsactiviteiten: deze zijn voor de crisisorganisatie opgeschort tot 1 september. Nagedacht wordt over een “nieuw vakbekwaamheidsprogramma” voor de rest van het jaar. De intentie is de vakbekwaamheid van de crisisfunctionarissen aan te passen aan de anderhalvemetersamenleving (overdracht van kennis niet meer “klassikaal organiseren maar online”; praktijkoefeningen worden uiteraard nog wel “fysiek georganiseerd”)
- Evalueren van 6 GRIP-inzetten in de periode januari - april 2020 en de evaluatie van de boerenprotestacties (18 december 2019)
- Organiseren van thematische bijeenkomsten voor partners

4. Programma Brandweer

Afwijkingen ten opzichte van de begroting

De bestuursrapportage rapporteert op de resultaten uit de Begroting 2020 en de belangrijkste ontwikkelingen in de afgelopen periode. Bij het opstellen van de Begroting 2020 hebben het Meerjarenbeleidsplan 2019-2022 en de speerpunten als basis gediend.

Financieel loopt de brandweer vooralsnog conform plan. Het is echter zeer voorstelbaar dat de coronacrisis effect zal hebben op de reguliere exploitatie. Het zicht daarop is nu nog niet te geven, ook al omdat nog onvoldoende helder is welke inhaaleffecten zich gaan voordoen en in welke mate. Met de achtmaandsrapportage komen we hier uitgebreid op terug.

Ontwikkelingen en risico's die kunnen leiden tot afwijkingen

Brandweer Fryslân tijdens de maatregelen in het kader van het coronavirus

- **Paraatheid**
Door komst van het coronavirus naar Nederland was de verwachting dat er een hoog aantal ziektegevallen zou zijn onder de brandweervrijwilligers- en medewerkers. De paraatheid zou hiermee in het geding komen. Door de inzet van maatregelen van het kabinet en ook regionaal door Brandweer Fryslân, is dat tot op heden niet het geval. De afgelopen periode laat een hoge paraatheid in de hele regio zien. Relatief veel vrijwilligers en medewerkers werken vanuit huis en dat draagt positief bij aan de bezetting van de posten. Deze is ruim voldoende.

De clusterhoofden en ploegleiders houden de paraatheid van de posten nauwlettend in de gaten. Ook de werkgroep continuïteit Brandweer houdt actief zicht op uitdagingen en risico's die (mogelijk) ontstaan. Wanneer nodig wordt er in overleg met de afdelingen en het MT Brandweer bijgestuurd. Elke week ontvangen de brandweervrijwilligers en -medewerkers een nieuwsbrief. Er is een nauwe samenwerking met de werkgroep continuïteit VRF.

- **Vakbekwaamheid**
Voor opleidingen (vakbekwaam worden) geldt dat alle leergangen, inclusief de examenactiviteiten, stilliggen als gevolg van de maatregelen omtrent het coronavirus. Op dit moment wordt er ook niet fysiek geoefend door repressief personeel (vakbekwaam blijven). Wel wordt er 'geoefend op afstand'. Vanuit de afdeling Vakbekwaamheid worden er oefeningen aangeboden die gebruik maken van de digitale mogelijkheden, zoals een webinar. Ook worden via de elektronische leeromgeving (ELO) verschillende trainingen aangeboden. In mei wordt er een persoonlijke-online-bekwaamheids-quiz (POB-quiz) georganiseerd. De posten kunnen ook zelf initiatieven ontplooiën om met elkaar (op afstand) te blijven oefenen. Dit wordt ook al gedaan in de regio.

Voor zowel vakbekwaam worden als blijven geldt dat er nagedacht wordt over hoe vakbekwaamheidsactiviteiten weer opgepakt kunnen worden in de anderhalvesamenleving. Voor het fysiek oefenen wordt in kaart gebracht welke essentiële oefeningen de posten hebben gemist die ingehaald moeten worden en welke mogelijkheden er zijn om dit vorm te geven. Op landelijk niveau wordt er vanuit de verschillende gremia en de Programmaraad ook nagedacht over dit onderwerp. De uitkomsten worden voorgelegd aan de Raad van Commandanten en Directeuren Veiligheidsregio's (RCDV). Brandweer Fryslân draagt bij aan de totstandkoming van een landelijke handreiking.

- **Bijdrage crisisorganisatie**
Binnen de kolom Brandweer wordt vanwege de coronacrisis aan een aantal reguliere taken geen of minder invulling gegeven. Het gaat hierbij onder andere om evenementenadvisering, het geven van voorlichtingen, trainingen/oefeningen en het uitvoeren van controles. De beschikbare medewerkers uit de kolom Brandweer (45) zijn aangeboden aan de crisisorganisatie of de andere kolommen binnen Veiligheidsregio Fryslân. Zo'n 14 medewerkers vanuit de kolom Brandweer zijn op deze

manier ingezet om extra menskracht te leveren in deze crisis. Denk hierbij aan bezetting van het informatieknooppunt van Crisisbeheersing, ondersteuning in de GHOR-processen, projectleider Infectieziektebestrijding, operationeel managers zorghotels i.o. en ondersteuning bij JGZ-vaccinaties. Tevens geeft Brandweer Fryslân invulling aan de reguliere piketrollen die nu ook actief bijdragen aan de huidige opschaling GRIP 4.

Risicobeheersing

Binnen afdeling Risicobeheersing spelen in 2020 en 2021 de volgende ontwikkelingen die een effect hebben op de begroting van Brandweer Fryslân:

- **Verlies inkomsten regierol openbaar meldsysteem (OMS)**
Na diverse onderzoeken en een gerechtelijke uitspraak komen de inkomsten voor de regierol op het OMS per 29 juli 2020 te vervallen. Dit betreft een structureel bedrag van € 283.000.
Voor 2020 geldt dat het tekort van circa €118.000 binnen de begroting wordt opgevangen. Voor 2021 en verder zal dit door middel van ombuigingen binnen de begroting opgevangen gaan worden.
- **Opvangen korting op de IOV-gelden per 2021**
Sinds de inwerkingtreding van het Besluit externe veiligheid (Bevi) in 2004 ontvangen (regionale) brandweren de Impuls OmgevingsVeiligheid (IOV)-gelden; aanvankelijk bedoeld als impuls voor de uitvoering van de toen nieuwe taken op het gebied van externe veiligheid en sinds 2015 voor de voorbereiding op de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Brandweer Fryslân ontvangt jaarlijks € 100.000. Door een verschuiving van verantwoordelijkheden bij de ministeries is vanaf 2021 een korting op de IOV-gelden te verwachten. Naar verwachting zal het budget afnemen van 5,3 miljoen euro naar 4,4 miljoen euro. Dit zal later dit jaar bekend worden gemaakt. Het budget dat het ministerie beschikbaar stelt is niet dekkend voor de werkzaamheden die gemeenten, omgevingsdiensten en veiligheidsregio's uitvoeren.
Brandweer Fryslân heeft de IOV-gelden nooit als structurele inkomsten gelabeld en er geen fte's aan gekoppeld, maar ingezet voor extra activiteiten. Op dit moment wordt door Brandweer Nederland en de veiligheidsregio's, vertegenwoordigd door Veiligheidsregio Fryslân en Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond een verdeelsleutel uitgedacht, die later wordt getoetst en uitgewerkt door het Centrum voor beleidsadviseerend onderzoek (Cebeon). De effecten voor Veiligheidsregio Fryslân zijn nog niet bekend. Zodra dit beeld er is, wordt deze gedeeld met het bestuur.

Prestaties van 2^e TS 2019

Bij de vaststelling van het Dekkingsplan 2.0 in 2017 zijn in begin 2018 op een aantal posten de tweede tankautospuit uit de operationele sterkte gehaald. Volgens de netwerkgedachte wordt de operationele dekking geleverd vanuit de omliggende posten. Jaarlijks wordt over de operationele prestaties gerapporteerd.

In totaal is in Fryslân in 2019 een totaal van 3978 alarmeringen geweest. Hiervan hebben er 1088 plaatsgevonden in het werkingsgebied van een post die in het verleden een tweede TS hadden. Opnieuw kan worden geconcludeerd dat het inzetten van de netwerkorganisatie ook bij de grotere posten conform de verwachting is verlopen en dat een gelijkwaardig niveau van repressieve prestaties wordt geleverd. Van de 1088 alarmeringen was er in slechts 2% van de gevallen (30 alarmeringen) de noodzaak voor een 2e TS uit een andere post om ter plaatse te komen. In 83% van de gevallen was de brandweer op tijd dan wel ter plaatse met een overschrijding van maximaal 60 seconden. Of het betrof een alarmering in een 18+ gebied. De nadere analyse van de relevante incidenten uitgesplitst per post is gedeeld met de AOV'ers.

Taakdifferentiatie vrijwilligers – opschorting van het proces.

Het huidige systeem van een aparte rechtspositie voor vrijwilligers bij de brandweer is in strijd met de Europese wet- en regelgeving. De Denktank Taakdifferentiatie heeft een denkrichting uitgewerkt dat brandweervrijwilligers nadrukkelijk en fundamenteel onderscheidt van de beroepskrachten en voldoet aan de wet- en regelgeving. De planning was dat in het voorjaar elke veiligheidsregio de consequenties van deze denkrichting in kaart bracht, waarna nog voor de zomer van 2020 de besluitvorming over het

definitieve stelsel plaats zou vinden tijdens een overleg van het Veiligheidsberaad met de minister van Justitie en Veiligheid.

Eind maart heeft het Veiligheidsberaad laten weten dat, gezien de huidige ontwikkelingen rondom het coronavirus en de rol van de veiligheidsregio's hierin, het niet opportuun is om per veiligheidsregio de consequenties van de denkrichting in kaart te brengen. Om die reden is besloten om het traject taakdifferentiatie voorlopig op te schorten. Afhankelijk van de situatie wordt rond de zomerperiode het traject hervat.

(financiële) ontwikkelingen (rondom) Brandweeropleidingen Noord (BON)

Door de maatregelen omtrent het coronavirus zijn bij de BON zowel de opleidingen als de oefeningen stilgelegd. De BON zoekt naar mogelijkheden om de planning weer te hervatten en zo de omzetsderving die nu wordt geleden te beperken. Op uitvoeringsniveau wordt er, samen met veiligheidsregio's Groningen en Drenthe, geprobeerd zo veel mogelijk van de opleidingen en oefeningen in de resterende maanden van 2020 in te halen en een negatieve financiële impact te beperken. Ook het Instituut Fysieke Veiligheid (IFV) is hierbij gesprekspartner. Momenteel is er nog te veel onzekerheid of dit daadwerkelijk haalbaar is en wat voor extra kosten dit oplevert. Er kan om die reden nog geen standpunt worden ingenomen over de impact van de financiële gevolgen bij de BON en het financiële risico's voor de VRF.

Stand van zaken overige resultaten

Realisatie brandweerkazerne Oudega

Het bestuur heeft in december 2018 ingestemd met de realisatie van Brandweerkazerne Oudega. In mei 2019 is de ploeg gestart met hun opleiding tot manschap. Medio maart 2020 zou de module brandbestrijding worden afgerond met een examen, maar door de maatregelen omtrent het coronavirus is het examen brandbestrijding in ieder geval tot juni uitgesteld. Het uitstel leidt tot een vertraging, maar kan mogelijk deels worden ingehaald. Na het examen volgen de overige modules van de basisopleiding en het opleiden van bevelvoerders en chauffeurs. Naar verwachting worden alle opleidingen eind 2022 afgerond.

De realisatie van de brandweerkazerne wordt continu gemonitord. Een belangrijk aandachtspunt is de paraatheid van de post en dan met name in dag-situatie. Monitoring van de paraatheid laat zien dat er gedurende de gehele week een voldoende beschikbare en parate ploeg is. In de tweede helft van 2020 wordt gezocht naar een alternatieve locatie voor de brandweerkazerne voor de komende vijf tot zeven jaar. Hierdoor worden er nog geen onomkeerbare investeringen gedaan. Parallel wordt onderzocht welke alternatieve vormen van brandweezorg er mogelijk zijn, mocht de huidige route toch niet haalbaar blijken.

Resultaten Begroting 2020

Voor de overige resultaten zoals vastgelegd in de Begroting 2020, geldt dat deze nog grotendeels volgens planning lopen. Denk hierbij aan de projecten bluswatervoorziening, uitruk op maat en het vakbekwaamheidsregistratiesysteem. Resultaten waarbij fysiek contact nodig is, zoals een bezoek aan scholen, burgers en ketenpartners, geldt dat deze in een andere vorm dan wel later dit jaar worden opgepakt. De resultaten op het gebied van vakbekwaamheid en paraatheid zijn gezien de coronacrisis verschoven naar het paraat zijn, een andere (digitale) wijze van vakbekwaam blijven en het voorbereiden van de (her)start van opleidingen (vakbekwaam worden), zoals al eerder in dit hoofdstuk beschreven.

Repressieve cijfers

Aantal alarmeringen	NO		NW		ZO		ZW		Totaal	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Alarm brand	50	57	69	63	50	60	32	43	201	223
Alarm overig	4	4	6	13	3	1	1	1	14	19
Brand	118	121	129	126	98	113	101	96	446	456
Dienstverlening	42	39	56	61	33	33	34	30	165	163
Gezondheid	7	9	11	15	6		7	6	31	30
Leefmilieu	8	23	14	34	8	13	4	19	34	89
Ongeval	43	34	67	68	43	59	57	38	210	199
Veiligheid en openbare orde	2	1	2	3				2	4	6
Verkeer	1								1	0
Totaal aantal	275	288	354	383	241	279	236	235	1106	1185

Het aantal incidenten waarvoor Brandweer Fryslân tot 29 april 2020 is gealarmeerd bedraagt 1185. Dit is een toename van 79 alarmeringen ten opzichte van 2019 (1106). Deze toename is vooral terug te zien bij de categorie leefmilieu. Voor specifiek deze categorie waren er 89 alarmeringen in 2020 ten opzichte van 34 alarmeringen in 2019. 60 van deze alarmeringen zijn op 9 februari geweest toen de storm Ciara over het land trok. Voor de overige toename is geen directe aanleiding te noemen.

5. Programma Organisatie

Afwijkingen ten opzichte van de begroting

De coronacrisis vraagt ook extra inzet van de ondersteunende diensten binnen het programma Organisatie. Vooral op het gebied van communicatie is enorme opschaling nodig, om alle persvragen, voorlichting aan inwoners en de sociale mediakanalen te kunnen verzorgen. Een inschatting van extra kosten tot 1 juli bedragen € 125.000.

Daarnaast schatten we de andere meerkosten tot 1 juli in op € 75.000. Denk aan aanvullende telefonie en ICT-kosten om het Klant Contact Centrum uit te breiden, facilitaire kosten voor schoonmaak, huur, afvalinzameling en de inrichting van een testlocatie voor Izore en extra kosten voor catering. De totale meerkosten a € 200.000 zullen worden meegenomen in het declaratieproces en dus mogelijk gesplitst worden voor de programma's Veiligheid en Gezondheid.

De reguliere exploitatie van het programma Organisatie laat een tekort zien van € 185.000. Dit betreft met name een tekort op de computerlicenties van € 155.000. Voor 2021 is dit grotendeels opgelost. Omdat we computersystemen steeds vaker niet meer aanschaffen, maar op licentiebasis afnemen, kan een deel van het budget voor kapitaallasten hiervoor worden aangewend. Daarnaast is er een geprognoseerd tekort van € 30.000 op accountantskosten (meerwerk audit 2019 en hogere fee audit 2020).

Ontwikkelingen en risico's die kunnen leiden tot afwijkingen

100% digitale dienstverlening

In de begroting 2020 stond als verwachte resultaat om een uitgewerkt informatiebeleidsplan te hebben. Onder de noemer van 'Toekomstbestendige Bedrijfsvoering' zijn middelen beschikbaar gesteld om dit te realiseren. Ondanks de coronacrisis gaat de aanbesteding om te komen tot een partij die dit mee gaat faciliteren gewoon door. Juist nu is het wenselijk om de kansen die deze situatie met zich meebrengt op het gebied van informatisering en automatisering in gang te zetten. Daarbij is het prettig te constateren dat de basisdienstverlening en de eigen kantoorautomatisering voldoende functioneert, zodat medewerkers ook nu hun werk kunnen blijven doen.

Het streven is rond de zomer een partner geworven te hebben. In de kaderbrief 2022, die eind dit jaar aan gemeenten ter zienswijze wordt voorgelegd, willen we de eerste resultaten opnemen en kennen we de financiële impact.

Stand van zaken overige resultaten

Duurzaamheid

Nul op de meter is een ambitieus doel, dat nogal wat organisatie, tijd en investering vraagt om te gaan realiseren. Tegelijkertijd, duurzaamheid is breder dan alleen het klimaat, denk bijvoorbeeld aan de Sustainable Development Goals van de Verenigde Naties. Dit jaar zijn we nog steeds voornemens een plan op te stellen met de te realiseren doelstellingen voor zowel dit jaar als in de toekomst.

Uitstekend werkgeverschap

Het doel voor 2020 staat nog steeds overeind: we willen ook in 2020 dat onze medewerkers ons bestempelen als een Great Place to Work. De planning is door de coronacrisis vertraagd, waardoor we in het najaar weten of we het certificaat behouden hebben.

Tevredenheid bestuur

Iedere vier jaar meten we de tevredenheid van ons bestuur. Dit onderzoek staat vooralsnog voor dit jaar gepland. Insteek is om eind dit jaar de resultaten te hebben.

Effectiviteit ondersteuning

We onderzoeken dit jaar op welke wijze we deze indicator het beste kunnen meten.

Betaaltermijn

De ambitie snel te betalen is voor 2020 aangescherpt van 95% binnen 21 dagen in 95% binnen 14 dagen. Na vier maanden betalen we 77% binnen deze termijn. De gemiddelde betaaltermijn bedraagt 12 dagen.

Om de problemen die bedrijven en inwoners hebben door de coronacrisis niet te vergroten, hanteren wij – naast het snel betalen - de komende tijd een minder stringent incassobeleid. Hierbij zoeken we actief telefonisch contact om betalingsafspraken te maken, die voor beide partijen passend zijn.